

**UNIVERZITET U BIHAĆU
PRAVNI FAKULTET BIHAĆ**

UPUTE ZA PISANJE SEMINARNIH RADOVA

Pripremili:

mr. sc. Ermina Ramić i mr. sc. Nikola Findrik

Bihać, februar 2013.

1. UVOD

Pisani radovi su uobičajni način izražavanja studenata pravnih fakulteta. Svrha izrade seminarskog rada je studentova samostalna stručna obrada teme, pri čemu do izražaja dolazi teorijsko i praktično znanje kao i sposobnost služenja aktuelnom domaćom i stranom literaturom, te pretraživanje različitih baza podataka na Internetu. Pisanjem seminarskog rada proširuje se i produbljuje znanje iz sadržaja nastavnog programa te stječe iskustvo u pisanju stručnih radova.

Cilj ovih Uputa je da studentu prezentira tehničke smjernice za izradu i pisanje seminarskih radova. Težište nije na sadržaju rada, već na općim metodološkim pravilima.

2. TEHNIČKE UPUTE

- Font: Times New Roman, 12pt u tekstu, 10pt u fusnotama;
- Prored: 1,5 u tekstu, 1 u fusnotama;
- Margine: 2,5 cm;
- Obostrano poravnavanje teksta;
- Stranice u radu obavezno numerirati od uvoda,¹ preporučeno u donjem desnom uglu
- Svaki novi pasus u tekstu započeti sa uvučenim tekstom;
- Svaka tabela, slika i grafikon moraju da budu označeni rednim brojem. Nakon oznake i broja, navesti naziv tabele, slike ili grafikona. Izvor iz kojeg su preuzeti mora da bude naveden u tekstu (ispod tabele, slike, grafikona, a ne u fusnoti);
- Za isticanje pojedinih dijelova teksta² koristiti *kurziv*, a ne podcrtavanje, ili **boldiranje (masna slova)**. S p a c i o n i r a n j e koristiti samo iznimno i to isključivo za isticanje pojedinih naslova i podnaslova. *Kurzivom* se ističu korišteni strani izrazi. **UVOD, ZAKLJUČAK, LITERATURA i NASLOVI** se boldiraju, i navode velikim slovima, a podnaslovi malim slovima, bez boldiranja;
- Za numeraciju naslova, podnaslova, brojeva stranica (*page numbering*) i fusnota koristiti automatsko podešavanje;
- Obim rada: poželjni obim glavnog dijela rada treba da se kreće u rasponu od 8 do 15 stranica;³ uvod i zaključak ne treba da pređu jednu stranicu.

¹ Naslovna stranica se ne numerira.

² Preporuka je da se isticanje dijelova teksta što manje upotrebljava.

³ U iznimnim situacijama, ovisno o temi, opseg rada može odsupati od ovog pravila uz obavezne konsultacije sa predmetnim nastavnikom.

3. STRUKTURA RADA

Naslovna stranica rada treba da sadrži zaglavlje, srednji dio i podnožje. U zaglavlju stoji naziv univerziteta i fakulteta. U srednjem dijelu stoji naznaka SEMINARSKI RAD, naziv predmeta i tema rada. U podnožju sa lijeve strane stoji ime studenta, broj indeksa, a s desne strane u istoj ravnini stoji ime nosioca predmeta. Naznaka mjesta i vremena izrade rada stoji u podnožju u sredini, red ispod.⁴

Rad se obavezno sastoji od slijedećih dijelova:

1. Uvod
2. Glavni dio rada
3. Zaključak
4. Popis korištene literature
5. Sadržaj

Uvod. U uvodu treba istaći značaj teme i to tako što će student/ica da odgovori na pitanje zašto je tema relevantna. U jednom pasusu bi trebalo istaći osnovne ciljeve koje student/ica želi da ostvari svojim proučavanjem teme (ovo zapravo treba da predstavlja kratak opis onoga o čemu će student/ica pisati u svom radu). Poželjno je u uvodu navesti ključna pitanja na koja je student/ica daje odgovor u svom radu. Nadalje, u uvodu se treba navesti kako je rad strukturiran, te ukratko opisati svako poglavlje. U zadnjem dijelu uvoda kratko opisati metodologiju, odnosno odabir relevantne literature, primjena sekundarnih izvora informacija i sl. Riječ UVOD piše se velikim slovima, a može se navesti bez numeracije ili pak označiti arapskim brojem 1. Ukoliko se UVOD numerira, svakako se i ZAKLJUČAK mora numerirati i obrnuto (ako se ne numerira UVOD onda se i ZAKLJUČAK navodi bez numeracije).

Glavni dio rada treba da bude podijeljen na nekoliko poglavlja, eventualno odjeljaka i pododjeljaka⁵... Struktura glavnog dijela rada treba da obuhvati teorijski i praktični osvrt na temu.

⁴ Vidi prilog br. 1.

⁵ Ovisno o temi.

Zaključak. U zaključku treba ukratko prikazati rezultate i spoznaje do kojih se u radu došlo. Nadalje, poželjno je iznijeti stav o istraženom problemu, te istaći vlastita mišljenja i prijedloge, čak i ako su ona suprotna onome što piše u stručnoj literaturi. Zaključak mora započeti na zasebnoj stranici. Naslov ZAKLJUČAK piše se velikim slovima, a može se navesti bez numeracije ili pak označiti arapskim brojem. Kako je već istaknuto, ZAKLJUČAK se numerira ukoliko je numeriran UVOD i obrnuto (ako se ne numerira UVOD onda se i ZAKLJUČAK navodi bez numeracije).

Popis literature. U ovom dijelu treba navesti zaista korištenu literaturu u seminarskom radu. Navedena literatura treba da se podudara sa onom na koju se referiralo u tekstu. U slučaju velikog broja izvora, poželjno ih je razvrstati po grupama, na primjer, knjige, časopisi, publikacije, propisi, Internet stranice i sl. Unutar svake skupine izvori se nižu abecednim redom (prema prezimenu autora).⁶ Naslov LITERATURA ne numerira se, a piše se velikim slovima na vrhu stranice u lijevom uglu.

Sadržaj. U sadržaju se trebaju navesti svi naslovi, podnaslovi, te uvod, zaključak i literatura, sa tačno označenim brojevima stranica.⁷

4. PRAVILA OZNAČAVANJA IZVORA PODATAKA

„Plagijat je svako korištenje tuđih ideja, mišljenja ili teorija, bilo doslovno, bilo parafrazirano, u kojemu se ne navodi autor odnosno izvor informacija. Takav 'copy/paste' čin predstavlja krađu autorstva, te je potpuno neprihvatljiv u stručnim i znanstvenim, pa tako i studentskim radovima.“⁸

Da bi student izbjegao plagijarizam, neophodno je da poštuje pravila označavanja izvora podataka. Pravila označavanja izvora podataka se trebaju primjeniti na citiranje i parafraziranje.

⁶ Za detalje u popisu literature vidi prilog br. 2.

⁷ Vidi prilog br. 3.

⁸ http://www.pravo.hr/download/repository/Plagijarizam_i_navodjenje_izvora.pdf [5.3.2010.]

Citiranje predstavlja doslovno korištenje tuđih rečenica ili dijelova rečenica, dok parafraziranje predstavlja sažeto prepričavanje dijela na koja se student/ica u svom radu oslanja.⁹ Prilikom citiranja neophodno je citiranu rečenicu staviti u navodne znake, dok kod parafraziranja to nije slučaj. Međutim, u parafraziranju je neophodno odvojiti pasus koji se parafrazira, te isti referirati na relevantnog autora, tako da se u tekstu jasno ragniče vlastite od tuđih misli.

Na većini europskih univerziteta plagijarizam je razlog za udaljavanje studenta sa studija.

Ova upustva navode jedan od stilova za citiranje i referiranje (APA). Međutim, ovaj format nije obavezan: slobodno koristite i neki drugi standard za citiranje i referiranje (npr. Harvardski ili MLA), ali budite dosljedni u korištenju koji god stil da odaberete.

Pravilo 1. Referiranje korištenih knjiga

Prezime i prvo slovo imena autora odvojeni zarezom, naziv knjige napisano kurzivom, izdavač, mjesto i godina izdanja knjige, stranica citata ili parafraze.

Primjer (jedan autor):

Tomić, Z. *Krivično pravo, posebni dio*, Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 2007. str. 28.

Primjer (dva autora):

Alijagić, M. – Bašanović, A. *Finansije i finansijsko pravo*, Pravni fakultet Univerziteta u Bihaću, Bihać, 2008. str. 28

Primjer (tri i više autora):

Sijerčić-Čolić, H. *et al. Zbirka zakona iz oblasti krivičnog prava*, Magistrat, Sarajevo, 1997. str. 47.

⁹I citiranje i parafraziranje zahtjevaju navođenje reference u tekstu.

Primjer (urednik):

Novoselec, P. (ur.). *Posebni dio kaznenog prava*, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2007. str. 6.

Pravilo 2. Referiranje radova objavljenih u časopisima i drugim periodičkim publikacijama

Kod citiranja radova iz časopisa, izvor citata je naziv časopisa, individualiziran godištem časopisa, godinom izdanja, stranicama na kojima je rad objavljen, citiranom stranicom i, eventualno, brojem časopisa unutar godišta. Obavezni sastavni dijelovi su: autor, naslov rada, naziv časopisa, godište i godina časopisa, eventualno broj časopisa unutar godišta (ako časopis ima više brojeva unutar istog godišta), stranice na kojima je rad objavljen i stranica citata.

Primjer:

Mujčinović, Š. *Neki aspekti krivičnog djela ubojstva na mah*, Pravna misao, br. 3-4/2003, 39-57, str. 49.

Pravilo 3. Referiranje članaka objavljenih u knjigama i zbornicima radova

Obavezni dijelovi: autor, naslov rada, naznaka izvora u kojem je rad objavljen (čemu prethodi riječ „u“ iza koje slijedi dvotačka), mjesto i godina izdanja, mjesto citata.

Primjer:

Krstić, I. *Zabrana diskriminacije u jurisprudenciji Evropskog suda za ljudska prava, Ustavne i međunarodnopravne garancije ljudskih prava*, u: Radivoljević, Z. (ur.). *Zbornik radova sa međunarodne naučne konferencije održane 28.5.2008. na Pravnom fakultetu u Nišu*, Pravni fakultet Univerziteta u Nišu, Niš, 2008. str. 166-168.

Pravilo 4. Citiranje propisa

Obavezni dijelovi: puni naziv propisa, te u zagradama naziv službenog glasila u kojem je propis objavljen, broj i godina u kojem je objavljen osnovni tekst te svih ostalih brojeva u kojima su objavljene izmjene i dopune, te eventualne ispravke.

Primjer:

Zakon o upravnim sporovima Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, br. 19/02, 88/07 i 83/08)

Primjer (prečišćeni tekst i kasnije ispravke):

Zakon o Sudu Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst (Službeni glasnik BiH, br. 49/09 i 74/09-ispr.)

Pravilo 5. Citiranje sudske i arbitražne prakse

Obavezni dijelovi: naziv organa koji je donio odluku, broj pod kojim je odluka donijeta i datum odluke. Ako se praksa citira prema nekom izvoru, navodi se i taj izvor, prema pravilima za njegovo citiranje.

Primjer:

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine, Kv-4/04 od 24.2.2004.

Primjer (navođenje odluke prema izvoru):

Kantonalni sud u Bihaću, Kž-139/04 od 19.7.2005. (citirano prema: Simović, M. – Tajić, H. *Zbirka sudskih odluka iz krivično-pravne materije*, Privredna štampa, Sarajevo, 2007. str. 254-255.)

Pravilo 6. Referiranje izvora sa Interneta

Kod referiranja na izvore sa Interneta, obavezno je navesti puni link, a u prave zagrade navesti datum zadnje posjete web stranici.

Primjer:

http://www.pravo.hr/_download/repository/Plagijarizam_i_navodjenje_izvora.pdf

[5.3.2010.]

Pravilo 7. Ponovljeni citati

Ponovljeni citat je citat koji se referira na isto ili različito mjesto u djelu koje je već citirano. Za ponovljene citate koriste se posebne oznake kao što su *ibid.*, *cit.* i *op. cit.*

a) Navođenje istoga mjesta istoga rada u dvije ili više uzastopnih fusnota - koristi se oznaka *ibid.* (od lat. *ibidem* – na istom mjestu).

Primjer: *Ibid.*

b) Navođenje drugoga mjesta istoga rada u dvije ili više uzastopnih fusnota - koristi se oznaka *ibid.* i naznaka mjesta koje se citira.

Primjer: *Ibid.*, str. 48.

c) Navođenje istoga mjesta istoga rada u nekoj od sljedećih fusnota (bez kontinuiteta) - koristi se ime autora i oznaka *loc. cit.* (od lat. *locus citatum* – na navedenom mjestu);

Primjer: Tomić, Z. *loc. cit.*

c) Navođenje drugoga mjesta istoga rada u nekoj od sljedećih bilježaka (bez kontinuiteta) - koristi se oznaka *op. cit.* (od lat. *opus citatum* – navedeno djelo) i naznaka mjesta koje se citira. Poželjno je osim toga u zagradama navesti broj bilješke u kojoj je djelo prvi puta bilo navedeno (u potpunom citatu).

Primjer: Tomić, Z. *op. cit.* (fusnota. 4), str. 86.

PRILOG 1: Primjer naslovne strane

**UNIVERZITET U BIHAĆU
PRAVNI FAKULTET BIHAĆ**

**SEMINARSKI RAD
EKONOMSKA POLITIKA**

**ULOGA I ZADACI CENTRALNE BANKE KAO SUBJEKTA MONETARNE
POLITIKE**

Ime i prezime studenta

prof. dr. Mehmed Alijagić

Broj indeksa:

Bihać, februar 2013.

PRILOG 2: Primjer popisa korištene literature

LITERATURA:

I KNJIGE

1. Alijagić, M. – Bašanović, A. *Finansije i finansijsko pravo*, Pravni fakultet Univerziteta u Bihaću, Bihać, 2008.
2. Sijerčić-Čolić, H. *et al. Zbirka zakona iz oblasti krivičnog prava*, Magistrat, Sarajevo, 1997.
3. Tomić, Z. *Krivično pravo, posebni dio*, Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 2007.

II ČLANCI

4. Krstić, I. *Zabrana diskriminacije u jurisprudenciji Evropskog suda za ljudska prava, Ustavne i međunarodnopravne garancije ljudskih prava*, u: Radivoljević, Z. (ur.). Zbornik radova sa međunarodne naučne konferencije održane 28.5.2008. na Pravnom fakultetu u Nišu, Pravni fakultet Univerziteta u Nišu, Niš, 2008. str. 166-168.
5. Mujčinović, Š. Neki aspekti krivičnog djela ubojstva na mah, *Pravna misao*, br. 3-4/2003, 39-57

III PROPISI

6. Zakon o upravnim sporovima Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, br. 19/02, 88/07 i 83/08)
7. Zakon o Sudu Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst (Službeni glasnik BiH, br. 49/09 i 74/09-ispr.)

IV SUDSKA PRAKSA

8. Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine, Kv-4/04 od 24.2.2004.
9. Kantonalni sud u Bihaću, Kž-139/04 od 19.7.2005.

V INTERNET

10. http://www.pravo.hr/download/repository/Plagijarizam_i_navodjenje_izvora.pdf
[5.3.2010.]

PRILOG 3: Primjer sadržaja

SADRŽAJ

1. Uvod.....	2
2. Pojam i osnovne karakteristike poreza.....	3
3. Direktni ili neposredni porezi.....	3
3.1. Porez na dohodak	5
3.2. Porez na imovinu, naslijeđe i poklon	6
4. Indirektni ili posredni porezi	8
4.1. Porez na promet.....	10
4.2. Posebni porezi na promet (akcize ili trošarine).....	11
4.3. Porez na dodanu vrijednost (PDV).....	13
5. Zaključak	16
6. Literatura	17